

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.01.1998, sp. zn. 1 Tzn 25/97, ECLI:CZ:NS:1998:1.TZN.25.1997.1

Číslo: 14/1999

Právní věta: V závislosti na konkrétních okolnostech případu není vyloučeno posoudit jako stav nutné obrany jednání osoby, která reaguje na fyzický útok neozbrojeného pachatele opakovaným použitím střelné zbraně, přičemž dojde k usmrcení útočníka.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.01.1998

Spisová značka: 1 Tzn 25/97

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Nutná obrana

Předpisy: 140/1961 Sb. § 13

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud České republiky zamítl stížnost pro porušení zákona, kterou podala ministryně spravedlnosti České republiky v neprospěch obviněného proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 5. 1997 sp. zn. 7 To 43/96, který rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky Liberec pod sp. zn. 28 T 18/94.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 28. 4. 1995 sp. zn. 28 T 18/94 byl obviněný J. R. podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby pro trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1 tr. zák. Podle § 229 odst. 3 tr. ř. byli poškození A. H. a J. H., Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky v Praze a Česká pojišťovna Praha - pobočka Liberec odkázáni s nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 8. 1995 sp. zn. 7 To 112/95 byl k odvolání krajského státního zástupce v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci a poškozených A. H. a J. H. podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. ř. napadený rozsudek v celém rozsahu zrušen. Podle § 259 odst. 1 tr. ř. byla věc soudu prvního stupně vrácena, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 19. 6. 1996 sp. zn. 28 T 18/94 byl obviněný J. R. podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby pro trestný čin vraždy podle §

219 odst. 1 tr. zák., jehož se podle obžaloby dopustil tak, že dne 12. 10. 1993 v Hrádku nad Nisou řídil pod vlivem alkoholu osobní automobil zn. Škoda 110, se kterým bez důvodu zastavil před restaurací a hernou A. u skupiny jemu neznámých osob, mezi nimiž se nacházel i M. H. Obviněný se s M. H. dostal do slovního střetu, při kterém ho M. H. napadl, aniž by mu způsobil závažnější poranění. Po skončení tohoto útoku použil proti M. H. zbraně a z legálně držené pistole zn. ČZ vzor 85 ráže 9 mm z bezprostřední blízkosti šesti výstřely jmenovaného M. H. těžce zranil, takže poškozený dne 23. 2. 1994 zemřel. Podle § 229 odst. 3 tr. ř. byli poškození A. H. a J. H., Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky v Praze a Česká pojišťovna Praha - pobočka Liberec odkázáni s nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozsudku podal krajský státní zástupce v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci v zákonné lhůtě odvolání, které bylo usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 5. 1997 sp. zn. 7 To 43/96 podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Proti citovanému usnesení podala ministryně spravedlnosti ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného J. R. V písemném zdůvodnění konstatuje, že rozsah a kvalita provedeného dokazování nevzbuzují žádné pochybnosti o úplnosti skutkových zjištění potřebných pro rozhodnutí ve věci. Nesouhlasí však se způsobem hodnocení důkazů soudy obou stupňů. Podle jejího názoru se nelze omezit pouze na průběh vlastního konfliktu, ale je nutno zohlednit i skutečnosti, které mu předcházely a po něm následovaly. Proto odmítá názor krajského soudu, že pro právní posouzení skutku nemělo význam, zda obviněný před restaurací A. zastavil sám, nebo byl nucen zastavit. Bylo vyvráceno, že by mu někdo zastoupil cestu, nebo že by technický stav vozidla jízdu neumožňoval. I když obviněnému nic nebránilo projet kolem automobilu A. H. a vyhnout se tak kontroverzi, ke které po neuváženém slovním projevu R. K. muselo dojít, přesto s vozidlem zastavil. Setkal se s velmi ostrou odezvou poškozeného, který nadávky a výhrůžky směřoval proti osobě obviněného. Na to bezprostředně navazovalo výrazné a nečekaně brutální fyzické napadení obviněného poškozeným, včetně pokusu o jeho vytažení z vozu. Tuto situaci lze v souladu s názory soudů obou stupňů označit za ohrožující zdraví obviněného ve smyslu § 13 tr. zák. za předpokladu, že by pokus o vytažení z vozu byl úspěšný a obviněný by byl ohrožen eventuálním útokem osob kolem poškozeného.

Ministryně spravedlnosti dále uvádí, že následující jednání obviněného, který vůči tělu poškozeného opakovaně vícekrát z pistole vystřelil, pojaly soudy jako jeden celek s tím, že šlo podle vzájemného porovnání intenzity útoku poškozeného a obrany obviněného o obranu přiměřenou. Nezabývaly se však úvahou, zda stav, který objektivně takovou obranu vyžadoval, trval po celou dobu odvracení hrozícího opětovného útoku poškozeného, tj. v průběhu všech časových intervalů mezi výstřely. K tomu ministryně spravedlnosti konstatuje, že soudy uvěřily tvrzení obviněného, že první výstřel měl být výstrahou. Proto mířil do vzduchu, i když s ohledem na jeho polohu ve vozidle a vzdálenost poškozeného nesměřovala střela kolmo vzhůru; ale šikmo. V důsledku toho došlo k prvnímu zásahu. Podle dalšího tvrzení obviněného vystřelil vzápětí podruhé, když zaregistroval pohyb poškozeného směrem k sobě. Po tomto výstřelu, směřujícím na pravé rameno poškozeného, útok M. H. ochabl, čehož obviněný využil k nastartování vozidla. Měl tak možnost z místa odjet. To však neučinil a pokračoval ve střelbě proti poškozenému dalšími čtyřmi výstřely. S ohledem na vzdálenost poškozeného a jeho postoj, jakož i svoji pozici střelce, si obviněný musel být vědom, že ho zasáhne do horní poloviny těla, kde jsou uloženy životně důležité orgány. Z tohoto pohledu je tvrzení, že neměl v úmyslu poškozeného usmrtit, nevěrohodné. V této souvislosti ministryně spravedlnosti také poukazuje na výpovědi svědků, příslušníků policie L. J. a M. Z., ohledně výroků obviněného svědčících o jeho záměru poškozeného usmrtit.

Ministryně spravedlnosti rovněž konstatuje, že soudy obou stupňů přejaly názor znalců - psychiatrů, že obviněný jednal ve stavu úzkosti vyvolávající gradující panickou reakci s téměř eliminovanou složkou racionálních a logických mechanismů. Zdůrazňuje, že s tímto názorem se lze ztotožnit pouze

částečně. Nelze popřít existenci panické reakce obviněného v situaci ohrožení vlastního života s ohledem na intenzitu útoku poškozeného, jeho výhrůžky, pocit nebezpečí plynoucí od jeho společníků a pocit neschopnosti zastavit útočníka. Tento psychický stav obviněného v době skutku vedl soudy ke stanovisku, že po celou dobu své reakce proti poškozenému jednal na základě subjektivního pocitu, že odvrací jeho útok. Z toho dovodily přiměřenost použité nutné obrany a tu vztáhly na celé jednání obviněného vůči poškozenému. Přitom však nevzaly v úvahu důkazně nezpochybněnou část výpovědi obviněného u hlavního líčení dne 25. 4. 1995. Podle ní útok poškozeného po druhém výstřelu ochabl natolik, že obviněný byl schopen nastartovat vozidlo a mohl odjet. Proto situace mezi třetím a šestým výstřelem nevyžadovala ani podle jeho subjektivního názoru odvracet již ochabující útok poškozeného se stejnou intenzitou jako předtím. Za tohoto stavu přecházelo jednání obviněného do nepřiměřeně intenzivní obrany až odplaty. Proto nemohlo být jednáním za podmínek nutné obrany ve smyslu § 13 tr. zák. Minimálně v důsledku posledních čtyř výstřelů do těla poškozeného došlo ke vzniku vnitřních poranění, která vedla s časovým odstupem k jeho úmrtí. Závěrem stížnosti pro porušení zákona ministryně spravedlnosti navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 5. 1997 sp. zn. 7 To 43/96 byl ve prospěch obviněného J. R. porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1, § 256 tr. ř. a v řízení, které mu předcházelo, v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., ve vztahu k § 219 odst. 1 tr. zák. v návaznosti na § 13 tr. zák. Dále, aby Nejvyšší soud podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené usnesení a rozsudek Krajského soudu v ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 19. 6. 1996 sp. zn. 28 T 18/94 zrušil a poté postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona a na podkladě spisového materiálu podle § 267 odst. 1 tr. ř. přezkoumal správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, včetně rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 19. 6. 1996 sp. zn. 28 T 18/94, ale porušení zákona neshledal.

Nejvyšší soud ze spisového materiálu zjistil, že v průběhu trestního řízení byly zajištěny a u hlavního líčení před krajským soudem v souladu se zákonem provedeny všechny dostupné důkazy potřebné k objasnění skutkového stavu věci. Zejména se jednalo o výsledky obviněného a svědků, včetně výslechu poškozeného M. H. v nemocnici, dále o různé znalecké posudky a listinné důkazy. V tomto směru ani stížnost pro porušení zákona napadenému rozhodnutí nic nevytýká.

Důkazy provedené u hlavního líčení také krajský soud náležitě vyhodnotil a učinil správná a úplná zjištění ohledně skutku, pro který byl obviněný J. R. obžalován. K námitkám ohledně hodnocení důkazů, jak jsou interpretovány ve stížnosti pro porušení zákona, považuje Nejvyšší soud za potřebné uvést následující skutečnosti:

Zákon v § 2 odst. 6 tr. ř. stanoví, že orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Podle názoru Nejvyššího soudu postupoval krajský soud při hodnocení důkazů důsledně podle výše citovaného ustanovení zákona. Správně bylo zjištěno, že společník obviněného R. K. na parkovišti vykřikl "Sieg heil", tedy výrok, který mohl důvodně ostatní občany pohoršovat a provokovat. Rovněž bylo prokázáno, že při odjezdu vozidla obviněný zastavil u skupiny lidí kolem M. H. K tomuto jednání obviněný v průběhu celého trestního řízení uváděl, že mu někdo z nich vběhl do cesty. Je skutečností, že v tomto směru jeho výpověď nebyla potvrzena svědecky a ani dalšími důkazy, jak se konstatuje ve stížnosti pro porušení zákona. To však nemusí znamenat, že vědomě uvedl nepravdu. Obviněný řídil automobil v noci, přičemž poblíž místa, kde projížděl, se při silnici pohybovali lidé (M. H. a jeho společníci). Tyto okolnosti, ale i podnapilost obviněného (byť se tím dopustil dopravního přestupku) mohly ovlivnit jeho představu řidiče o dopravní situaci a vyvolat potřebu zastavit. Navíc skutečnosti související se zastavením vozidla na místě události nejsou v daném případě podstatné pro posouzení

skutku, který byl předmětem trestního řízení. Nebylo totiž prokázáno, že by obviněný touto činností chtěl vyvolat konflikt s poškozeným a jeho společníky. Proto námitku ministryně spravedlnosti do obdobné argumentace uvedené krajským soudem v odůvodnění rozsudku nelze akceptovat.

Krajský soud se v rámci zjišťování skutkového stavu musel při hodnocení důkazů vypořádat s řadou rozporů mezi jednotlivými důkazy, zejména výpověďmi svědků. Šlo o rozporná až protichůdná tvrzení některých svědků, kteří byli v bezprostřední blízkosti události, o jejím průběhu. Např. v tom, co střelbě předcházelo, zda došlo k fyzickému násilí ze strany poškozeného, zda dveře vozidla obviněného byly otevřené a za jaké konkrétní situace a jakým způsobem bylo obviněným vůči poškozenému použito střelné zbraně. Přitom podstatné změny ve výpovědi některých svědků u hlavního líčení, oproti jejich svědecké výpovědi v přípravném řízení, byly krajským soudem důsledně řešeny v souladu s ustanovením § 211 odst. 2 písm. b) tr. ř. Krajský soud při hodnocení důkazů postupoval správně i v tom směru, že když se nepodařilo dostupnými důkazy spolehlivě objasnit nějakou skutečnost, aplikoval zásadu "in dubio pro reo".

Na podkladě důkazů bylo krajským soudem správně zjištěno, že po zastavení vozidla obviněným a po slovní výměně názorů následovalo ze strany poškozeného M. H. fyzické napadení obviněného J. R. Jednalo se o kop a údery pěstí do obličeje přes otevřené levé přední okénko, včetně pokusu o vytažení obviněného z vozu; to vše za situace, kdy poškozený pronášel nadávky a výhrůžky o zabití a automobil obklopili i někteří jeho společníci. Stížnost pro porušení zákona těmto skutkovým zjištěním nic nevytýká. Pouze pro úplnost lze konstatovat, že násilné počínání poškozeného bylo kromě výpovědí obviněného a svědka R. S., roz. K., prokázáno i svědeckými výpověďmi některých společníků poškozeného. Např. svědek L. F. v přípravném řízení dne 21. 10. 1993 mj. vypověděl: "Viděl jsem, jak M. pak skrz stažené okénko bouchl pěstí do obličeje řidiče, a potom ho kopl skrz okénko." Tento svědek při rekonstrukci dne 27. 10. 1993 uvedl: "Poškozený útočil na obviněného, který seděl ve vozidle, okénkem, a to pěstí pravé ruky a kopem levé nohy skrz okénko dveří." V rámci rekonstrukce podle jeho pokynu figurant rovněž demonstroval útok poškozeného na obviněného rukou i nohou. Dále svědek M. M. v přípravném řízení dne 21. 10. 1993 mimo jiné vypověděl: "Když jsem na to místo došel, tak jsem viděl, jak se strká řidič s M. H., který tahal řidiče ven. Řidič se bránil, jako by ho odstrkoval."

Rovněž bylo důkazy prokázáno, že se obviněnému podařilo vyprostit z držení poškozeného a odstrčit ho. Ve snaze další útok odvrátit obviněný vyňal od pasu svoji pistoli a za situace, kdy M. H. byl od ústí hlavně, směřující šikmo vzhůru, vzdálen 60 cm až 1 m, šestkrát rychle za sebou vystřelil. První výstřel byl zamýšlen jako výstřel varovný "do vzduchu" a když obviněný neviděl žádný účinek, již střílel tak, aby M. H. zastavil, nikoli zabil.

Je skutečností, že obviněný u hlavního líčení dne 25. 4. 1994 mimo jiné uvedl: "Viděl jsem pohyb M. H. směrem ke mně. Bylo to potom, co jsem vystřelil do vzduchu. Protože šel po mně, tak jsem vystřelil podruhé. V tomto případě jsem již mířil na pravé rameno. Zásah jsem nezaregistroval, ale všiml jsem si, že jeho útok ochabl. Pokud uvádím, že ochabl, musím říci, že po druhém výstřelu se M. H. zastavil a já jsem toho využil a nastartoval jsem auto, což se mi také podařilo." Lze souhlasit se stížností pro porušení zákona, že soudy obou stupňů se v odůvodnění rozhodnutí nezabývaly citovaným tvrzením obviněného. Přitom zjištění krajského soudu, že obviněný šestkrát rychle za sebou vystřelil, je důvodné, neboť odpovídá výsledkům dokazování. Zde je třeba připomenout, že kromě obviněného vypovídala ve věci i celá řada svědků. Předně šlo o osoby, které byly v bezprostřední blízkosti. Dále osoby, které se nacházely poblíž události, a osoby nacházející se dále od místa konfliktu. Žádný z těchto svědků však nevypověděl, že by mezi výstřely byla nějaká přestávka. Prakticky všichni tvrdili, že výstřely šly rychle za sebou. Řada svědků vypověděla, že slyšeli asi čtyři výstřely. Zcela ojediněle bylo svědky uvedeno, že slyšeli jiný počet výstřelů. V této souvislosti lze připomenout obecně známou skutečnost, že při rychlé a velmi rychlé střelbě vzniká sluchový dojem, že počet výstřelů je menší. Rovněž je nutné zdůraznit, že nikdo ze svědků výslovně nevypověděl, že

by v době konfliktu byl u vozidla obviněného vypnutý motor. Většina svědků uvedla, že spolehlivě neví, zda motor byl v chodu nebo vypnutý. Naproti tomu podle svědka A. H. byl v době konfliktu motor automobilu obviněného v chodu. Vzhledem k těmto důkazům je tvrzení obviněného o průběhu události mezi druhým a třetím výstřelem zpochybněno v tom, že byla určitá časová přestávka mezi výstřely, v průběhu které by došlo k nastartování vozidla. Především prokázaná rychlost celé střelby a z toho vyplývající její nepřerušenosť vylučují uvedenou manipulaci s vozidlem. Naproti tomu ani ochabnutí útoku poškozeného neznamenalalo ukončení útoku. Navíc podle průběhu události mohl mít obviněný důvodnou obavu, že bezprostředně hrozí útok od společníků poškozeného. Právě obavou o život, která vyplývá mj. z toho, že se společníci poškozeného přiblížili k automobilu, zdůvodnil obviněný u hlavního líčení dne 25. 4. 1994, proč ještě čtyřikrát vystřelil. Tato obhajoba nebyla vyvrácena. Proto námitky vznesené ve stížnosti pro porušení zákona o odplatném charakteru střelby po druhém výstřelu, nelze akceptovat.

Podmínky nutné obrany upravuje § 13 tr. zák. Podle tohoto ustanovení čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Po provedeném hlavním líčení bylo v řízení před krajským soudem důkazy prokázáno, že obviněný se dopustil jednání, které by nepochybně bylo trestným činem, pokud by zároveň nebyly dány podmínky ustanovení § 13 tr. zák., vylučující nebezpečnost jeho činu pro společnost, tj. jeho protiprávnost. Trestnost činu by byla dána zejména skutečností, že vědomě bylo použito střelné zbraně proti tělu jiného člověka, což způsobilo jeho těžké poranění a následnou smrt. Při hodnocení důkazů však vzal krajský soud správně v úvahu celou konkrétní situaci, která střelbě obviněného předcházela a provázela ji. V této souvislosti je nutno připomenout, že obviněný nezavdal ke konfliktu s poškozeným žádný podnět. Naopak, byl to poškozený, který obviněného nečekaně a brutálně fyzicky napadl. Po kopu a úderech pěstí do obličeje bezprostředně následovala snaha poškozeného vytáhnout obviněného otevřenými dveřmi ven z vozidla. To vše za situace, kdy poškozený opakovaně pronášel nadávky a výhrůžky, že ho zabije, a automobil byl obklopen jeho společníky. Takové násilné jednání poškozeného vůči obviněnému mělo povahu útoku na zájem chráněný trestním zákonem ve smyslu § 13 tr. zák., jak důvodně konstatuje i vrchní soud v napadeném usnesení. Navíc nebylo zcela spolehlivě vyvráceno tvrzení obviněného, že v té době se jednomu ze společníků poškozeného, který stál bezprostředně za M. H., a to L. F., něco zalesklo v ruce. Vzhledem ke svému psychickému stavu i světelným podmínkám na místě mohl nabýt dojmu, že se jedná o zbraň. V důsledku těchto skutečností nebyla zpochybněna obhajoba obviněného, že v té době měl velký strach o svůj život. Zde je potřebné poukázat i na závěry znalců - psychiatrů, kteří u obviněného shledali v době činu podstatné snížení rozpoznávací a ovládací schopnosti, blížící se jejich vymizení. Přitom ovlivnění alkoholem se na tomto stavu podílelo jen z menší části. Podle znalců obviněný jednal ve stavu velké úzkosti, vyvolávající panickou reakci, která velmi rychle gradovala, a pod vlivem silné emoce s téměř eliminovanou složkou racionálních a logických mechanismů.

Pokud se za tohoto stavu, vyvolaného násilným jednáním poškozeného, rozhodl obviněný použít proti útoku M. H. legálně drženou pistoli, ze které proti němu šestkrát rychle za sebou vystřelil, pak takové jednání splňuje podmínky nutné obrany podle § 13 tr. zák. Obviněný mohl mít velmi důvodnou obavu, že v případě vytažení z automobilu, jehož karosérie mu poskytovala určitou pasivní ochranu, hrozí jeho osobě závažná fyzická újma od poškozeného, případně i jeho společníků, a to s ohledem na charakter již realizovaného napadení i výhrůžky M. H. Obviněný se proto mohl důvodně domnívat, že bez toho, aniž by užil účinné obrany, bude ohrožen na životě nebo bude vážným způsobem ohroženo jeho zdraví, jak správně uvádí i vrchní soud v odůvodnění napadeného usnesení. Vrchní soud v napadeném rozhodnutí poukázal i na další podstatné skutečnosti vyplývající z provedeného dokazování. Předně, že obviněný opakovanými výstřely z pistole odvracel přímou hrozbu brachiálního (násilného) útoku poškozeného M. H. proti své tělesné integritě. Ani okolnost, že se

obviněnému podařilo odstrčením ubránit útoku v té fázi, kdy se ho poškozený snažil po otevření dveří z vozidla vytáhnout, nevyklučovala hrozbu jeho bezprostředně následujícího opakování, a to i v podstatně vyšší intenzitě. Dále, že nebylo prokázáno ukončení útoku poškozeného (např. pokud by od vozidla odcházel, otočil se k obviněnému zády, nebo by verbálně takový záměr projevil), zvláště, když při něm vyhrožoval usmrcením obviněného.

V uvedené věci soudy obou stupňů správně hodnotily přiměřenost obrany obviněného nejen ve vztahu k představám, které o útoku poškozeného měl, ale důvodně zohlednily i další významné okolnosti, jež subjektivní stav J. R. v rozhodné době negativně ovlivnily. Přitom celou situaci správně posuzovaly a hodnotily komplexně v celém jejím vývoji v konkrétním čase a na konkrétním místě. Náležitě zhodnotily všechny rozhodné skutečnosti, zejména intenzitu útoku a obrany i všechny další okolnosti případu s přihlédnutím k zájmu společnosti na aktivní obraně proti trestným činům. Přitom soudy obou stupňů na základě vyhodnocených důkazů dospěly k opodstatněnému závěru, že obranu obviněného nelze označit za zcela zjevně nepřiměřenou způsobu útoku.

S námitkou do tohoto právního hodnocení, ohledně nepřiměřenosti obrany obviněného, jak je uvedena ve stížnosti pro porušení zákona, se nelze ztotožnit. K argumentaci lze uvést, kromě odkazu na již konstatované okolnosti, že nebyla vyvrácena obhajoba obviněného o výstražném výstřelu a že střelbou neměl v úmyslu poškozeného usmrtit. Ze svědecké výpovědi zpracovatele odborného vyjádření z oboru balistiky mjr. B. M. u hlavního líčení vyplývá, že z hlediska průstřelů a zástřelů na těle poškozeného se v žádném případě nemohlo jednat o střelbu mířenou, ale pudovou. Jmenovaný rovněž připustil, že při střelbě mohla hlaveň zbraně směřovat šikmo vzhůru. Uváděná poloha zbraně při střelbě není v rozporu se znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, o průběhu střelných kanálů na těle poškozeného. Tato zjištění odpovídají uplatněné obhajobě obviněného, že první výstřel byl výstražný, byl i ten poškozeného zasáhl. Nelze totiž pominout, že obviněný byl v manipulaci s pistolí omezen karoserií vozidla.

Lze souhlasit se stížností pro porušení zákona, že měl J. R. vzhledem k poloze a vzdálenosti obviněného a poškozeného v době střelby vědět, že střelbou zasáhne (s vysokou pravděpodobností) M. H. do míst na těle, kde jsou umístěny životně důležité orgány. V této souvislosti však je nutno vzít v úvahu kromě již zmíněných okolností i další významné skutečnosti, včetně psychického stavu obviněného v době události. Podle znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, byla dominantní pohnutkou v jeho jednání panická reakce v situaci pocitu ohrožení vlastního života. Neschopnost zastavit útočníka vedla k nárůstu panické reakce a odpovídajícího jednání. Zejména proto, že účinek zbraně neodpovídal běžným představám o zastavovacích účincích tohoto typu zbraně, neboť útočník pokračoval ve svém jednání. Podle názoru Nejvyššího soudu důkazy zjištěný psychický stav obviněného při střelbě jako reakce na konkrétní situaci v době události i prokázaný charakter chaotičnosti střelby nezpochybňují obhajobu J. R. (i přes zjištění ohledně postavení a vzdálenosti obviněného a poškozeného při střelbě) a neumožňují označit jeho tvrzení, že poškozeného nechtěl usmrtit, za nevěrohodné.

Stížnost pro porušení zákona namítá, že na záměr obviněného usmrtit poškozeného lze usuzovat i z jeho výroků před příslušníky policie L. J. a M. Z. Krajský soud se s uvedenými výroky vypořádal v rámci hodnocení důkazů v odůvodnění svého rozsudku. Lze připomenout, že podle znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, doznívala v té době u obviněného panická reakce z napadení. Výroky proto mohly být rozhořčením z toho, že byl napaden, i výrazem rozporu mezi realitou a představou o účinnosti střelné zbraně. Rovněž nelze přehlédnout, že podle názoru samotného svědka L. J. vyjádřeného u hlavního líčení dne 25. 4. 1994 nemyslel obviněný uvedené výroky vážně a M. H. nechtěl zabít. Také nelze pominout, že podle svědka M. Z. byly výroky uskutečněny možná z pocitu, že překonal nějaký strach.

S poukazem na všechny uvedené skutečnosti postupoval krajský soud v souladu se zákonem, protože

na základě důkazů rozsudkem ze dne 19. 6. 1996 sp. zn. 28 T 18/94 obviněného J. R. podle § 226 písm. b) tr. ř. zprostil obžaloby, neboť vzhledem k ustanovení § 13 tr. zák. zmíněný skutek není trestným činem. Rovněž správně učinil výrok, kterým všechny poškozené odkázal s uplatněnými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Na základě tohoto skutkového zjištění věci a jejího právního posouzení rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 13. 5. 1997 sp. zn. 7 To 43/96 správně, když odvolání státního zástupce podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

Protože Nejvyšší soud žádné porušení zákona nezjistil, stížnost pro porušení zákona podle § 268 odst. 1 tr. ř. zamítl.